

УДК 330.322.01

ПАПІ ВАСИЛЬ,*доктор економічних наук, доцент, професор кафедри фінансів та банківської справи
Ужгородського національного університету***БОШОТА НЕЛЯ,***здобувач кафедри економіки, менеджменту та маркетингу
Ужгородського національного університету*

ІНОЗЕМНЕ ІНВЕСТУВАННЯ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО ТИПУ

Досліджено актуальні теоретичні й практичні питання залучення інвестицій у вітчизняну економіку. Визначено стимулюючий вплив іноземного капіталу на формування ефективної структури економіки України. Розкрито сутність й особливості формування механізму залучення іноземних інвестицій на національному й регіональному рівні під впливом економіко-інституціональних перетворень. Обґрунтовано пропозиції з удосконалення участі органів державної влади в забезпеченні інвестиційної привабливості країни на підґрунті використання програмно-цільового підходу та механізмів і фінансових інструментів стимулювання залучення іноземних інвестицій.

Ключові слова: інвестиції; іноземний капітал; потенціал; розвиток; інвестиційна привабливість; фінансові інструменти; механізм залучення іноземних інвестицій.

Постановка проблеми. У сучасних умовах забезпечення економічного зростання нерозривно пов'язане з інноваційно-інвестиційною діяльністю та активізацією інвестиційних процесів у всіх сферах життєдіяльності людини. Інвестиційна діяльність у країні є основою відтворювальних економічних процесів. Успіх розвитку економічної системи залежить не лише від її можливості й здатності створювати нові ресурси й продукти, відкривати нові ринки й підприємства, що само по собі неможливо без інновацій та інвестицій, але й від державної політики, що враховує наявний у країні потенціал і ресурси. Активізація інноваційних процесів у країні безпосередньо пов'язана з інвестиціями. Одним із сучасних фінансових інструментів і механізмів зростання економічної системи країни й залучення додаткових ресурсів є прямі іноземні інвестиції.

Україна має високий потенціал розвитку, що відкриває їй значні перспективи участі у світовому ринку прямих іноземних інвестицій. Широкомасштабне залучення інвестиційних ресурсів, науково-технічних знань, ноу-хау, організаційного досвіду дозволить швидше компенсувати недолік внутрішніх джерел інвестиційного капіталу, здолати відставання країни в низці ключових секторів економіки й кардинально трансформувати їх, а також створити якісно нові галузі й виробництва, які ґрунтуються на високих технологіях. У зв'язку із цим, актуалізується завдання розробки політики залучення прямих іноземних інвестицій, адекватної довгострокової стратегії держави, а саме: переходу вітчизняної економіки із сировинної на інноваційну основу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням вивчення процесів розвитку економічних систем та інвестування з участю іноземних інвестицій присвячені роботи багатьох зарубіжних учених: Дж. С. Мілля, С. Сімона, У. Мітчелла, Дж. М. Клар-

ка, П. Бакклі, М. Кассона, М. Портера, Р. Харрода, Е. Хекшера, П. Самуельсона, С. Фішера, У. Шарпа.

Серед вітчизняних дослідників проблематикою прямого іноземного інвестування займаються В. Д. Базилевич, І. О. Бланк, В. В. Борщевський, А. С. Гальчинський, В. М. Геєць, Б. В. Губський, Д. Г. Лук'яненко, А. А. Пересада, С. К. Реверчук, О. І. Рогач, В. Г. Федоренко, Д. М. Черваньов, А. А. Чухно, І. М. Школа та ін.

Зокрема, В. Мартиненко вбачає активізацію соціально-економічного розвитку України у формуванні державного механізму управління інвестиційним процесом, у якому належне місце відводиться іноземному інвестуванню [1]. В. Ф. Савченко досліджує процеси іноземного інвестування на регіональному рівні та наголошує на суттєвій асиметрії іноземного інвестування та її впливу на економічний розвиток країни [2]. В. Солотва вважає, що суттєве прискорення інноваційного розвитку України можливе шляхом активного залучення іноземного інвестиційного ресурсу у вітчизняну економічну систему [3].

Серед сучасних зарубіжних дослідників дана проблематика також є актуальною. Так, Анна Куадрос та Вінсент Ортс вважають, що активізація іноземного інвестування можлива через відкритість економіки країни для зовнішніх фінансових ресурсів, усунення митних та бюрократичних бар'єрів [6].

Стефан Діс вбачає важливість іноземних інвестицій у формуванні макроекономічної моделі економічного розвитку Китаю та вважає це гарним прикладом для країн, що розвиваються [7].

Хіаюнг Лі розглядає іноземне інвестування як найважливішу складову соціально-економічного зростання країни, яка потребує посиленої уваги та підтримки з боку органів державної влади [8].

Результати досліджень зарубіжних і вітчизняних учених створюють необхідну основу для вдоско-

налення управління вітчизняною економікою за участю іноземного капіталу. При цьому ряд методичних аспектів недостатньо вивчений, що обумовило вибір теми дослідження.

Метою статті є розробка й обґрунтування науково-практичних рекомендацій, що забезпечують розвиток вітчизняної економічної системи на основі вдосконалення механізму залучення й ефективного використання іноземних інвестицій.

Об'єктом дослідження є інвестиційний потенціал України як рівень можливостей залучення прямих іноземних інвестицій та рівень соціально-економічного розвитку України. **Предметом** дослідження виступають методичні підходи до оцінки інвестиційного потенціалу України в умовах глобалізації.

Для досягнення поставленої мети використано загальнонаукові **методи** пізнання (аналіз і синтез, порівняльний) та статистичний, структурний і системний підходи, використання яких дозволило здійснити аналіз тенденцій та ролі прямого іноземного інвестування в Україні.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах пряме іноземне інвестування зазнає постійних

змін. Змінюються як форми інвестицій, так і їх зміст. Істотні зрушення відбуваються й у мотивації головних учасників світового ринку інвестицій - транснаціональних корпорацій та приймаючих країн. У науковій літературі ці процеси, як правило, пов'язують зі специфікою розвитку процесів глобалізації на конкретних етапах світового розвитку продуктивних сил, науки й технологій. На сьогодні з'явилися нові, специфічні особливості міжнародного середовища іноземних інвестицій. У науковому осмисленні інвестиційних процесів стали переважати підходи, які ґрунтуються на глобалістиці та геоекономіці як нових формах наукового пізнання.

Особливість іноземного інвестування як інструменту модернізації вітчизняної економіки й каталізатора розвитку полягає в отримуваних ефектах (див. табл. 1), які сприяють не лише технологічному оновленню, але також несуть у собі значний потенціал економічних вигод у вигляді зростання зайнятості населення, більш високої заробітної плати, підвищення продуктивності праці, розвитку інноваційної складової, інтеграції національної економіки у світове господарство.

Таблиця 1. - Ефекти, що отримуються від іноземного інвестування

Ефекти	Рівень ефектів
1. Прямі ефекти у вигляді: - показника економічної ефективності; - показника бюджетної ефективності; - показника фінансової ефективності.	1. Державний рівень: - є додатковим ресурсом для модернізації виробництва; - сприяють становленню нової інституційної структури ринкової економіки, зміцнюють господарські зв'язки між економічними суб'єктами й полегшують вихід на світові ринки; - активізують інвестиційні процеси за допомогою властивого інвестиціям мультиплікативного ефекту; - сприяють загальній соціально-економічній стабільності, стимулюють виробничі вкладення в матеріальну базу, зростання зайнятості, підвищення рівня доходів населення, розширення податкової бази; - сприяють розвитку галузей при правильній організації, стимулюванні й розміщенні ресурсів, вони найбільш стійкі в умовах фінансової кризи.
2. Непрямі ефекти: - виробничі; - громадські / соціальні; - структурні.	2. Галузевий рівень: - забезпечують посилення конкуренції на ринках у приймаючій економіці, мотивуючи національні компанії до реструктуризації, запозичення нових технологій, передового досвіду у сфері управління й маркетингу; - сприяють інтеграційним процесам у галузях і міжгалузевих комплексах.
	3. Рівень господарюючих суб'єктів: - є джерелом додаткового виробничого капіталу; - забезпечують трансферт технологій, ноу-хау, передових методів управління й маркетингу; - сприяють зростанню обсягів виробництва, продуктивності праці, зниженню капіталоемності продукції, підвищенню оборотності капіталу; приросту фондо-, матеріало-, енерго- й капіталовіддачі в результаті більш раціонального та економічного використання ресурсів; - сприяють зростанню професійної компетентності персоналу.

Запропонована класифікація ефектів від іноземних інвестицій дає розширене уявлення про зміст і значущість іноземного капіталу, доцільність його залучення й раціонального використання, що впливає на якість і стійкість соціально-економічного розвитку країни.

Розвиток вітчизняної економіки на основі прямих іноземних інвестицій передбачає покращення загального соціально-економічного стану за рахунок підвищення інвестиційної привабливості країни й створення комфортних умов ведення бізнесу. При цьому іноземне інвестування розглядається як одне із джерел економічного зростання саме за рахунок залучення якісних інвестицій і їх раціонального розміщення.

Законодавчою базою іноземного інвестування в Україні слугують Закони України "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні", "Про режим іноземного інвестування", "Про інвестиційну діяльність", а також низка підзаконних нормативно-

правових актів, які конкретизують законодавчі норми та положення в інвестиційній сфері.

Економіко-математичний аналіз позиції України в глобальному інвестиційному середовищі показав, що надходження іноземних інвестицій в економіку України хоча і мають зростаючий характер, однак досі недостатні, щоб говорити про активне включення України у світові інвестиційні потоки. Інвестиційний процес у країні не є статичним і перебуває в постійній динаміці як на зовнішньому - глобалізаційному, так і на внутрішньому - трансформаційному - рівнях.

У 2012 р. в економіку України іноземними інвесторами вкладено 6013,1 млн дол. США прямих інвестицій. Обсяг внесених із початку інвестування в економіку України прямих іноземних інвестицій на 31 грудня 2012 р. становив 54462,4 млн дол. США, що на 8,2 % більше обсягів інвестицій на початок 2012 р. та в розрахунку на одну особу складає 1199,3 дол. США. Із країн ЄС внесено 42979,3 млн дол. інвестицій (78,9 % загального обсягу акціонер-

ного капіталу), із країн СНД - 4269,0 млн дол. (7,8 %), з інших країн світу - 7214,1 млн дол. (13,3 %) [4].

Інвестиції надійшли зі 130 країн світу. До десяти основних країн-інвесторів, на які припадає понад 82 % загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр - 17275,1 млн дол., Німеччина - 6317,0 млн дол.,

Нідерланди - 5168,6 млн дол., Російська Федерація - 3785,8 млн дол., Австрія - 3401,4 млн дол., Велика Британія - 2556,5 млн дол., Віргінські Острови (Брит.) - 1884,9 млн дол., Франція - 1765,3 млн дол., Швеція - 1600,1 млн дол. та Швейцарія - 1106,2 млн дол. (див. рис. 1).

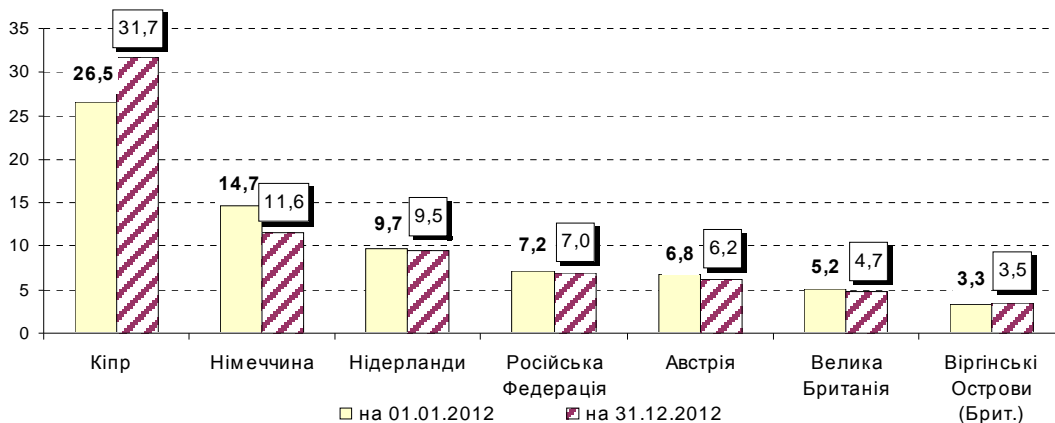

Рис. 1. Розподіл прямих іноземних інвестицій в Україну за основними країнами - інвесторами (у % до загального обсягу) [4].

На підприємствах промисловості зосереджено 17166,7 млн дол. (31,5 %), у т.ч. переробної - 14078,7 млн дол., добувної - 1548,4 млн дол., із виробництва та розподілення електроенергії, газу та води - 1539,7 млн дол. У підприємства металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів внесено 6157,0 млн дол. прямих інвестицій, виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів - 3039,9 млн дол., хімічної та нафтохімічної промисловості - 1325,8 млн дол., машинобудування - 1154,7 млн дол., виробництва іншої неметалевої мінеральної продукції - 1053,9 млн дол.

У фінансових установах акумульовано 16105,6 млн дол. (29,6 % загального обсягу) прямих інвестицій, в організаціях, що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям, - 9058,5 млн дол. (16,6 %), у

підприємствах торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку - 6003,0 млн дол. (11,0 %) [4].

Заборгованість українських підприємств за кредитами та позиками, торговими кредитами та іншими зобов'язаннями (борговими інструментами) перед іноземними інвесторами на 31 грудня 2012 р. становила 9581,7 млн дол. Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу та боргових інструментів) на 31 грудня 2012 р. становив 64044,1 млн дол. [4].

Обсяг прямих інвестицій з України в економіку країн світу на 31 грудня 2012 р. становив 6481,9 млн дол., у т.ч. у країни ЄС - 6046,0 млн дол. (93,3 % загального обсягу), у країни СНД - 340,6 млн дол. (5,2 %), в інші країни світу - 95,3 млн дол. (1,5 %) (див. рис. 2).

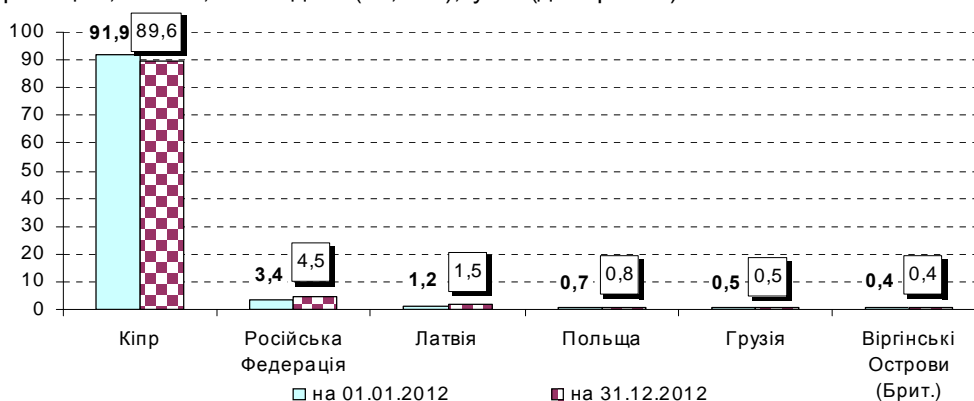

Рис. 2. Розподіл прямих інвестицій з України за основними країнами інвестування (у % до загального обсягу) [4].

Прямі інвестиції з України здійснено до 49 країн світу, переважна їх частка спрямована до Кіпру (89,6%). Вимоги українських інвесторів за борговими інструментами до підприємств прямого інвестування за кордоном на 31 грудня 2012 р. становили 231,5 млн дол. Загальний обсяг прямих інвестицій (акціонерного капіталу та боргових інструментів) в економіку країн світу становив 6713,4 млн дол. США [4].

Основним економічним чинником, який стимулює інвестиційну активність, є система пільг для залучення та реалізації інвестиційного ресурсу. Одним із прикладів законодавчої регламентації пільгових режимів діяльності в інвестиційній сфері країн із ринковою економікою є створення вільних економічних зон (ВЕЗ) та територій пріоритетного розвитку (ТПР).

На сьогодні у світі функціонує понад 1200 ВЕЗ. Їх функціонування активно впливає на загальноекономічні процеси в напрямку збільшення обсягів виробництва продукції, сприяння зростанню кількості робочих місць, активізації зовнішньоекономічної діяльності. Частка продукції, виробленої на території всіх ВЕЗ, становить близько 5-10 % загального обсягу світової торгівлі [5].

В Україні, як і в інших країнах, основною метою створення ВЕЗ було перш за все:

- стимулювання соціально-економічного розвитку країни;
- створення сприятливих умов для залучення новітніх технологій з метою підвищення конкурентоспроможності вітчизняних товарів і послуг;
- залучення іноземного капіталу;
- збільшення експортного потенціалу.

Згідно із чинним законодавством станом на 1 січня 2012 р. в Україні утворено 11 спеціальних (вільних) економічних зон (С(В)ЕЗ) та 72 території пріоритетного розвитку зі спеціальним режимом інвестиційної діяльності (ТПР) в Автономній Республіці Крим і 12 областях України.

За даними статистичного обстеження, станом на 1 січня 2012 р. у 8 С(В)ЕЗ та на 25 ТПР реалізуються 152 проекти. Цими проектами передбачено надходження інвестицій в обсязі 2091,8 млн дол. США, з них у С(В)ЕЗ - 544,6 млн дол. (26,0 % загального обсягу), на ТПР - 1547,2 млн дол. (74,0 %). За інвестиційними проектами, що реалізуються, фактично надійшло всього 1542,9 млн дол. інвестицій, що становить 73,8 % передбачених обсягів, із них 637,0 млн дол. (41,3 % обсягу надходжень) - у С(В)ЕЗ, 905,9 млн дол. (58,7 %) - на ТПР [5].

Українськими інвесторами фактично вкладено 1018,5 млн дол. інвестицій (66,0 % загального обсягу), іноземними - 524,4 млн дол. (34,0 %). У 2011 р. - відповідно 130,8 млн дол. (98,7 %) та 1,7 млн дол. (1,3 %). У реалізації інвестиційних проектів беруть участь інвестори з 32 країн світу та окремі міжнародні фінансові організації. Найбільші обсяги інвестицій із початку реалізації проектів надійшли з: Німеччини - 236,0 млн дол. (45,0% загального обсягу іноземних інвестицій), Кіпру - 62,8 млн дол. (12,0%), Японії - 44,9 млн дол. (8,6 %), США - 23,7 млн дол. (4,5 %), Італії - 22,7 млн дол. (4,3 %), Нової Зеландії - 19,9 млн дол. (3,8 %), Польщі - 16,5 млн дол. (3,1 %), Угорщини - 8,8 млн дол. (1,7 %), Швейцарії - 7,6 млн дол. (1,5 %), Данії - 6,3 млн дол. США (1,2 %) [5].

Теорія інвестиційного шляху розвитку виявляє

домінуючу тенденцію інвестувати в країни з нижчим показником ВВП на душу населення порівняно з країною базування компанії-інвестора, принаймні, до того часу, поки приймаючі країни не досягнуть високого рівня розвитку. Позитивний показник зарубіжних інвестицій розглядається як своєрідна величина вимірювання перенесення активів у країни з нижчим ВВП на душу населення й відбиває технологічну перевагу країни, із якої надходять інвестиції. Проте тенденція інвестувати в менш розвинені країни не є універсальною. Широко відомі випадки інвестицій підприємств у країни більш високої категорії розвитку, особливо якщо такі інвестиції пов'язані з перевагами володіння конкретними активами в приймаючих країнах.

Україна у своїй політиці залучення іноземних інвестицій повинна орієнтуватися, у першу чергу, на компанії, які виробляють високотехнологічний, конкурентоздатний на світовому ринку товар. Ставку необхідно робити на провідні підприємства - носії передових технологій у своїй сфері. Емпіричні дослідження показують, що, на відміну від попередніх періодів, провідні зарубіжні транснаціональні компанії готові організувати в приймаючих країнах виробництво "піонерних" товарів, орієнтуючись на відносно низькі витрати на робочу силу при її порівняній якості, а також на деякі сприятливі чинники регулювання ринку приймаючої країни. Для адекватної та своєчасної реакції на виникаючі виклики державі необхідно вести постійний моніторинг новітніх тенденцій розвитку глобальних інвестиційних вкладень.

Потрібно аналізувати та порівнювати дані про реальну ситуацію на глобальному ринку прямих інвестицій, уміти ідентифікувати головних конкурентів у сфері їх залучення й своєчасно реагувати на зміни ринкової ситуації. Для вироблення адекватної політики залучення іноземних інвестицій необхідно налагодити постійний моніторинг сучасного стану міжнародних інвестиційних потоків, оцінювати перспективи, здійснювати загальний аналіз ситуації на світовому інвестиційному ринку, використовуючи єдині з міжнародними організаціями й провідними країнами-партнерами методологічні принципи обліку, аналізу й зіставлення даних.

Пропонується проводити оцінку якості іноземного інвестування з позиції інтересів іноземного інвестора та економіки приймаючої країни, які переслідують різні цілі й розглядають ефективність вкладених інвестицій через різні системи індикаторів (див. табл. 2).

Таблиця 2. - Система показників якості прямих іноземних інвестицій (PII)

3 позиції іноземного інвестора	3 позиції економіки приймаючої країни		
	На мікрорівні	На макрорівні	
		Економічний ефект від PII	
1. Чиста приведена вартість (NPV).	1. Зростання продуктивності праці за рахунок модернізації виробництва, підвищення кваліфікації кадрів.	1. Зростання валового внутрішнього продукту.	1. Збільшення зайнятості населення за рахунок створення робочих місць на підприємствах з іноземними інвестиціями.
2. Індекс рентабельності PII (PI).	2. Скорочення чисельності незайнятого населення.	2. Збільшення частки вкладу іноземних підприємств в об'єм експорту та імпорту країни, а також збільшення об'єму PII в загальному об'ємі капіталовкладень країни.	2. Збільшення доходів населення за рахунок підвищення зайнятості на підприємствах з іноземними інвестиціями

Продовження табл. 2

3 позиції іноземного інвестора	3 позиції економіки приймаючої країни		
	На мікрорівні	На макрорівні	
		Економічний ефект від ПІІ	Соціальний ефект від ПІІ
3. Внутрішня норма доходності (IRR).	3. Приріст фондо-, матеріало-, енерго- й капіталовіддачі як результат більш раціонального й економічного використання ресурсів.	3. Зростання обсягу виробництва в галузях економіки (обсягу промислового виробництва, об'єму продукції сільського господарства, об'єму робіт за договорами будівельного під'яду, об'єму роздрібної торгівлі, об'єму платних послуг та ін.).	3. Підвищення якості життя населення шляхом входження на вітчизняний ринок більш якісних товарів.
4. Строк окупності інвестицій (PBP або DPP).	4. Зростання витрат на інновації (витрати на навчання персоналу, чисельність співробітників, працюючих на високотехнологічному устаткуванні).	4. Оцінка масштабів участі іноземного сектора у вітчизняній економіці: - частка зайнятих на підприємствах з іноземними інвестиціями в загальній чисельності зайнятих; - частка іноземного сектора у виробництві ВВП; - питома вага підприємств з іноземними інвестиціями в загальній кількості підприємств.	4. Зниження екологічної забрудненості шляхом упровадження безвідходних технологій на підприємствах з іноземними інвестиціями

Висновки

Отже, моніторинг вітчизняного інвестиційного процесу дає змогу зробити висновки, що зараз виникла значна кількість проблем, які потребують негайного вирішення. Зокрема, для активізації іноземних інвестиційних вкладень у вітчизняну економіку на державному рівні потрібно здійснити такі кроки:

- привести в економіко-правову відповідність усі законодавчі акти, які регулюють інвестиційне середовище;

- запроваджувати в дію тільки законодавчу базу, яка не суперечить інвестиційній стратегії України та стимулює економічну активність;

- створити систему державної підтримки при запровадженні та функціонуванні інвестиційних проектів, які мають загальнонаціональне значення.

Виконання цих пропозицій дасть змогу створити сприятливий інвестиційний клімат, збільшити інвестиційну активність, використати іноземний капітал для модернізації вітчизняної економічної системи, що є передумовою та запорукою стрімкого соціально-економічного розвитку країни.

У подальшому доцільним є проведення окремого дослідження щодо галузевої структури прямих іноземних інвестицій в економіці України.

Пап Василь,

доктор економічних наук, доцент, професор кафедри фінансов и банковского дела Ужгородского национального университета

Бошота Неля,

соискатель кафедры экономики, менеджмента и маркетинга Ужгородского национального университета

ЛІТЕРАТУРА:

1. Мартиненко В. Формування державного механізму управління інвестиційним процесом в Україні: проблеми невизначеності та методи їх зняття / В. Мартиненко // Економіка України. - № 8. - 2004. - С. 50-56.
2. Савченко В. Ф. Асиметрія іноземного інвестування та її вплив на економічну стійкість регіонів / В. Ф. Савченко, К. В. Мартиненко // Формування ринкової економіки : зб. наук. праць. - Спец. вип. Регіональний розвиток України: проблеми та перспективи. - К. : КНЕУ, 2011. - С. 435-443.
3. Солотва В. Зовнішні джерела фінансування інноваційної діяльності українських підприємств / В. Солотва // Бухгалтерський облік і аудит. - 2006. - № 11. - С. 42-46.
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.me.gov.ua>.
6. Cuadros A. Openness and Growth: Re-Examining Foreign Direct Investment, Trade and Output Linkages in Latin America / Ana Cuadros, Vicente Orts // The Journal of Development Studies. - 2004. - 40(4). - Pp. 167-192.
7. Dees S. The opening policy in China: Simulations of a macroeconomic model / S. Dees // Journal of Policy Modeling. - 2001. - 23(4). - Pp. 397-410.
8. Xiaoying Li. Foreign Direct Investment and Economic Growth: An Increasingly Endogenous Relationship / Xiaoying Li, Xiaming Liu // World Development. - 2005. - 33. - Pp. 393-407.

ИНОСТРАННОЕ ИНВЕСТИРОВАНИЕ КАК ФАКТОР ФОРМИРОВАНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ ИННОВАЦИОННОГО ТИПА

Исследованы актуальные теоретические и практические вопросы привлечения инвестиций в отечественную экономику. Определено стимулирующее влияние иностранного капитала на формирование эффективной структуры экономики Украины. Раскрыта сущность и особенности формирования механизма привлечения иностранных инвестиций на национальном уровне под воздействием экономико-институциональных образований. Обоснованы предложения по усовершенствованию участия органов государственной власти в обеспечении инвестиционной привлекательности страны на основании использования программно-целевого подхода и механизмов, а также финансовых инструментов по стимулированию привлечения иностранных инвестиций.

Ключевые слова: инвестиции; иностранный капитал; потенциал; развитие; инвестиционная привлекательность; финансовые инструменты; механизм привлечения иностранных инвестиций.

Papp Vasyl,

*Doctor of Economics, Associate Professor, Professor of the Finance and Banking Department,
Uzhgorod National University*

Boshota Nelia,

*Degree-seeking student of the Economics, Management and Marketing Department,
Uzhgorod National University*

FOREIGN INVESTING AS FACTOR OF FORMING OF THE ECONOMIC SYSTEM OF INNOVATIVE TYPE

In the article the pressing theoretical and practical questions of bringing in of investments are investigational in a home economy. The aim of the article are development and ground of research and practice recommendations that provide development of the home economic system on the basis of perfection of mechanism of bringing in and effective use of foreign investments.

Ukraine has high potential of development that opens to her the considerable prospects of participating in the world market of direct foreign investments. The considerable bringing in of investment resources, scientific and technical knowledge, organizational experience will allow quicker to compensate the lack of internal sources of investment capital, overcome lag of country in the row of key sectors of economy and cardinaly to transform them, and also create new industries and productions that are base on high-tech qualitatively. Essence and features of forming of mechanism of bringing in of foreign investments are exposed at national and regional level under act of economic and institutional transformations. In 2012 in the economy of Ukraine foreign investors are inlay \$6013,1 million direct. The volume of brought in from the beginning of investing in the economy of Ukraine of direct foreign investments on December, 31 in 2012 presented \$54462,4 million, that on 8,2% anymore volumes of investments on beginning in 2012, and in a calculation on one person makes \$1199,3. From the countries of EU \$42979,3 million of investments (to the 78,9% general volume of equity) is brought in, from the countries of the UIS is \$4269,0 million (7,8%), from other countries of the world - \$7214,1 million (13,3%). Investment came from 130 countries of the world.

Suggestions are reasonable on the improvement of participation of public authorities in providing of investment attractiveness of country on soil of the use of programmatic-having a special purpose approach and mechanisms and financial instruments of stimulation of bringing in of foreign investments. Monitoring of home investment process gives an opportunity to draw conclusion, that now there was a far of problems that need immediate permission. In particular, for activation of foreign investment investments in a home economy at state level it is needed to carry out next steps: to bring to economic and legal conformity all legislative acts that regulate an investment environment; to enter in an action only legislative base that does not conflict with investment strategy of Ukraine and stimulates economic activity; to create the system of state support at an input and functioning of investment projects that have national value.

Key words: *investments; foreign capital; potential; development; investment attractiveness; financial instruments; mechanism of bringing in of foreign investments.*

REFERENCES

1. Martinenko V. (2004), Forming of state mechanism of investment process control in Ukraine: problems of vagueness and methods of their removal, *Economy of Ukraine*, 8, pp. 50-56 (ukr).
2. Savchenko V.F., Martynenko K.V. (2011), Asymmetry of the foreign investing and her influence are on economic firmness of regions, *Forming of market economy*, Kiev, pp. 435-443 (ukr).
3. Solotva V. (2006), Outsourcing of financing of innovative activity of the Ukrainian enterprises, *Audit*, 11, pp. 42-46 (ukr).
4. Official web-site of Government service of statistics of Ukraine, available at: <http://www.ukrstat.gov.ua> (ukr).
5. Official web-site of Ministry of economic development and trade, available at: <http://www.me.gov.ua> (ukr).
6. Ana Cuadros, Vicente Orts (2004), Openness and Growth: Re-Examining Foreign Direct Investment, Trade and Output Linkages in Latin America, *The Journal of Development Studies*, 40(4), pp. 167-192 (eng).
7. Dees Stephane (2001), The opening policy in China: Simulations of a macroeconometric model, *Journal of Policy Modeling*, 23(4), pp. 397-410 (eng).
8. Xiaoying Li, Xiaming Liu (2005), Foreign Direct Investment and Economic Growth: An Increasingly Endogenous Relationship, *World Development*, 33, pp. 393-407 (eng).

© Папп Василь, Бошота Неля
Надійшла до редакції 05.07.2013